

5. โครงการบริหารจัดการและสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย (โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย)

หลักการและเหตุผล

ด้วยเทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นเมืองชุมทางศูนย์รวมของการบริการสาธารณะหลายด้าน มีประชาชนหลากหลายเข้ามาใช้บริการ ซึ่งก่อให้เกิดขยะมูลฝอยที่ต้องจัดการประมาณวันละ 35 ตัน นับว่าเป็นภารกิจตามหน้าที่ที่สำคัญของเทศบาลและยังต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในปัจจุบันได้ใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรณรงค์ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ จุดแหล่งกำเนิดโดยนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ

โครงการบริหารจัดการและสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยเป็นโครงการที่มีกิจกรรมดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนปัจจุบัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ดีของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เด็ก เยาวชน ในการจัดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของตนเอง

ทั้งนี้จากการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมาสามารถช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปฝังกลบและเกิดการแปรรูปเพิ่มมูลค่าของขยะมูลฝอยเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ มากมายในด้านการจัดการขยะมูลฝอย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปฝังกลบ และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอย
2. เพื่อปลูกจิตสำนึกของเด็ก เยาวชน และประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย นำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
3. เพื่อบริหารจัดการแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน
4. เพื่อจัดตั้งแหล่งศึกษาเรียนรู้สำหรับชุมชน หน่วยงาน โรงเรียนและสถาบันการศึกษา

งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ

797,343.94 บาท

วิธีดำเนินการ

1. รณรงศ์ประชาสัมพันธ์โครงการและให้ความรู้การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทแก่ชุมชน
2. ชุมชนดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท
3. เทศบาลดำเนินเก็บขนขยะมูลฝอยแต่ละประเภทเพื่อดำเนินการจัดการในรูปแบบต่างๆ ดังนี้
  - 3.1 การจัดการขยะรีไซเคิลโดยอาศัยกระบวนการของธนาคารวัสดุรีไซเคิล “แปลงขยะเป็นเงิน” ซึ่งดำเนินการในชุมชน โรงเรียน หน่วยงานราชการ และบริษัทร้านค้าต่าง ๆ
  - 3.2 ขยะอินทรีย์ จัดการโดยนำไปหมักในระบบหมักผลิตก๊าซชีวภาพได้พลังงานทดแทนก๊าซชีวภาพใช้ทดแทนเชื้อเพลิงแก๊สหุงต้มในโรงฆ่าสัตว์เทศบาล รวมทั้งนำไปทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักจุลินทรีย์
  - 3.3 ขยะชีวภาพ (เศษกิ่งไม้/เปลือกผลไม้) จัดการโดยนำไปผลิตเป็นถ่านเชื้อเพลิงอัดแท่งและเกิดผลิตภัณฑ์ผลพลอยได้จากการเผาถ่านคือน้ำส้มควันไม้
  - 3.4 ขยะเชื้อเพลิง RDF ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนาการนำขยะเชื้อเพลิงประเภทถุงพลาสติกและขยะชีวมวล นำไปผลิตเป็นพลังงานเชื้อเพลิงทดแทนประเภทหนึ่ง โดยดำเนินการร่วมกับกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย(ทุ่งสง) จำกัด
  - 3.5 ขยะพิษในชุมชน ได้รณรงค์ส่งเสริมการคัดแยก เพื่อเก็บรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี
  - 3.6 สิ่งปฏิกูลจากโรงสุบสิ่งปฏิกูลบริหารจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยนำไปหมักในถังระบบปิดได้ผลผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์และสารปรับปรุงดินที่มีคุณภาพ
4. ติดตามและประเมินผลโครงการเป็นระยะๆ

ผลการดำเนินงาน

- 1) จ้างลูกจ้างโครงการจำนวน 13 คน
- 2) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ผลิตปุ๋ยจากสิ่งปฏิกูลได้ 27,020 ก.ก.
  - ผลิตถ่านไม้เผาและถ่านอัดแท่งได้ 1,558.5 ก.ก.
  - ผลิตน้ำหมักชีวภาพได้ 12,700 ลิตร
  - ผลิตน้ำยาเอนกประสงค์ได้ 610 ลิตร
- 3) การรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน
  - ขยะรีไซเคิล 30,433.2 ก.ก.
  - ขยะอินทรีย์ 309.58 ตัน
  - ขยะพิษ 642 ชิ้น

- ผลที่ได้คือลดปริมาณขยะที่จะนำไปทิ้งหรือฝังกลบ โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้
  1. กระดาษ ชื้อ 39,716.50 บาท ขาย 55,979.96 บาท กำไร 16,263.46 บาท
  2. ขวดแก้ว ชื้อ 21,645.55 บาท ขาย 29,904.70 บาท กำไร 8,259.15 บาท
  3. พลาสติก ชื้อ 11,020.50 บาท ขาย 15,059.90 บาท กำไร 3,039.40 บาท
  4. โลหะอลูมิเนียม ชื้อ 2,230.50 บาท ขาย 3,476.80 บาท กำไร 1,246.30 บาท

รวมซื้อ 74,613.05 บาท รวมขาย 103,421.36 บาท รวมกำไร 28,808.31 บาท

ข้อเสนอแนะ

- เนื่องจากเป็นอีกหนึ่งโครงการที่ประสบความสำเร็จสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้แก่การนำขยะและน้ำหมักชีวภาพจะต้องทำเชิงรุกและสามารถเป็นรายได้ของเทศบาล และแนะนำการเขียนโครงการให้กับพนักงาน ผู้รับผิดชอบโครงการว่าในหลักการและเหตุผลการเขียนโครงการจะต้องมีข้อมูลปริมาณขยะต่อวัน และการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ ได้ปริมาณเท่าไรต่อปี นอกจากการฝังกลบ(ทุ่งสงมีปริมาณขยะ ประมาณ 32 ตันต่อวัน) ส่วนขยะรีไซเคิลก็จะนำเข้าธนาคารขยะและเงินจากการขายนำเข้าเป็นรายได้เทศบาล และหมุนเวียน ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหามลพิษควบคู่กับการแก้ไขปัญหาระบบน้ำ พร้อมทั้งเสนอแนะให้เจาะเลือดหาสารพิษปนเปื้อนในเส้นเลือดของพนักงาน
- เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จและสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของเทศบาล การผลิตน้ำหมักชีวภาพจะต้องทำให้ได้ปริมาณมากกว่านี้เมื่อเทียบกับปริมาณขยะของเทศบาลซึ่งมีปริมาณมาก ซึ่งจะมีผลไปสู่รายได้ของเทศบาลจากการบริหารจัดการธนาคารขยะ

ประมวลภาพกิจกรรม

